

Rotavirusinis enteritas

Rotavirusinė infekcija

Rotavirusinė infekcija – tai virusinė žarnyno infekcija, pasireiškianti vėmimu, karščiavimu, viduriavimu, bendra organizmo intoksikacija. Šiai infekcijai būdingas sezoniškumas, pasireiškiantis sergamumo pakilimu šaltuoju metų laiku. Dažniausiai rotavirusų sukelta infekcija serga jaunesni nei 5 metų amžiaus vaikai. Nors rečiau, tačiau gali sirgti ir senyvo amžiaus žmonės, suaugę asmenys, kurių nusilpusi imuninė sistema. vaikai ir suaugę asmenys gali sirgti ir pakartotinai, tačiau lengvesnėmis formomis arba be klinikinių ligos požymių.

Ligos sukėlėjas

Infekciją sukelia rato formos virusai - rotavirusai. Jie santykinai atsparūs išorinėje aplinkoje. Esant 4 – 20 laipsnių temperatūrai, jie išlieka gyvybingi kelis mėnesius. Rotavirusai yra gana atsparūs buityje naudojamiems švelnaus poveikio plovikliams, tačiau greitai žūsta veikiami chloro turinčiomis dezinfekuojančiomis medžiagomis, virinant.

Rotavirusai labai dideliais kiekiais išskiriami su sergančiojo išmatomis, o tam, kad užsikrėstume, pakanka tik 10 viruso dalelių. Virusas išskiriamas ūmiu ligos periodu, vidutiniškai 4 - 6 dienas. Todėl rotavirusų atsparumas išorinėje aplinkoje ir labai maža užkrečiamoji dozė sudaro prielaidas plačiam jų paplitimui visuomenėje.

Kaip užsikrečiama?

Rotavirusinės infekcijos šaltinis – sergantis žmogus. Dažniausiai ligos sukėlėjus platina rotavirusu užsikrėtę vaikai ir besimptomė infekcija sergantys suaugusieji. Nuo gyvūnų RVI neužsikrečiama, nes tarp jų cirkuliuojančių virusų padermės žmogui nepavojingos.

Rotavirusais užsikrečiama per burną. Pagrindinis RVI rizikos veiksnys – užterštos rankos.

Kadangi virusai ilgą laiką gali išlikti gyvybingi aplinkoje, todėl jie gali plisti per įvairius daiktus, kuriuos vaikai gali įsidėti į burną.

Rotavirusine infekcija galima užsikrėsti ir nuo maisto, jei jis buvo gamintas nešvariomis rankomis. Tačiau tai dažniausiai maistas, vartojamas be papildomo apdorojimo šiluma, pavyzdžiui, sumuštiniai, mišrainės.

Vaikų kolektyvuose vaikai dažniausiai užsikrečia vienas nuo kito, o suaugusieji paprastai užsikrečia šeimose nuo mažų vaikų. Asmenys, sergantys besimptomė ligos forma, kelia epidemiologinį pavojų, jei namuose ar kolektyve neužtikrinama nuolatinė rankų higiena.

Kadangi maži vaikai asmeninės higienos įgūdžių neturi, todėl užsikrėsti ir susirgti RVI jie gali keletą kartų.

Ligos požymiai

Pirmieji ligos simptomai pasireiškia po 24 – 72 valandų po užsikrėtimo. Lengvos ligos formos retai išaiškinamos. Dažnesnės vidutinio sunkumo formos. Liga prasideda ūmiai. Pagrindinis ankstyvasis simptomas - vėmimas, kuris tęsiasi nuo 2 iki 6 dienų. Vemiama 3 – 4 kartus per parą. Kiek vėliau ligonis pradeda viduriuoti. Viduriuojama dažnai, net iki 20 kartų per parą, išmatos

skystos arba pusiau skystos. Viduriavimas tęsiasi ilgiau nei vėmimas. Ligos pradžioje skauda pilvą. Vaikams gali būti ir lengvų viršutinių kvėpavimo takų uždegimo požymių. Beveik 90 procentų ligonių karščiuoja. Laikiniai gali sutrikti pieno ir jo produktų virškinimas. Viduriuojant ir vemiant netenkama daug vandens ir druskų, t.y. sutrinka elektrolitų balansas. Sunki dehidratacija gali būti labai pavojinga kūdikiams ir mažiems vaikams.

Persirgus rotavirusine infekcija išsivysto ilgalaikis imunitetas sunkios formos susirgimui. Susirgus pakartotinai klinikiniai ligos požymiai ir simptomai būna žymiai lengvesni. Tik pagal ligos požymius rotavirusinės infekcijos diagnozuoti negalima, nes viduriavimus sukelia ir kiti virusai bei bakterijos. Diagnostikai svarbūs laboratoriniai tyrimai, todėl reikia kreiptis į gydytoją, kad jis nustatytų diagnozę ir paskirtų tinkamą gydymą.

Profilaktika

- Patikimiausia specifinė rotavirusinės infekcijos profilaktika – skiepijimai rotavirusine vakcina.
- Nespecifinėmis profilaktikos priemonėmis galima sumažinti rotavirusų plitimą vaikų kolektyvuose ir šeimose:
- Rankų higiena – pagrindinė profilaktikos priemonė, mažinanti rotavirusinės infekcijos plitimo riziką. Plaunant rankas su muilu, nuo jų pašalinama beveik 95 proc. žmogui patogeninių bakterijų ir virusų. Rankas plauti būtina ne tik pasinaudojus tualetu ar po sąlyčio su ligonio išmatomis, bet grįžus iš parduotuvės, po važiavimo visuomeniniu transportu, kiekvieną kartą prieš valgį ir maisto gaminimą. Kol maži vaikai nesugeba patys nusiplauti tinkamai rankų, tai turėtų daryti kolektyvuose personalas, o namuose – tėvai.
- Kadangi ikimokyklinio amžiaus vaikai labai imlūs RVI, todėl ji lengvai plinta kolektyvuose. Jei vaikas suviduriavo, apsivėmė, patariama tokio vaiko neleisti į darželį ar kitus vaikų susibūrimus. Sergantysis virusus išskiria vidutiniškai 7 dienas, todėl vaiko į kolektyvą nereikėtų leisti, kol yra klinikiniai ligos simptomai ir dar kelias dienas.
- Ligoniiui namuose reikėtų paskirti atskirą kambarį ar jo dalį. Kambarį, kuriame guli ligonis, būtina gerai vėdinti. Sergančiojo slaugai naudoti kuo daugiau vienkartinę slaugos priemonių.
- Tualetą ir ligonio kambarį valyti atskirais įrankiais, šluostėmis, naudojant chloro turinčias dezinfekcines medžiagas.
- Saugiai šalinti sergančiojo kūdikio sauskelnes, atskirai laikyti ir skalbti nešvarius ligonio rankšluosčius, baltinius. Patartina juos 15 minučių pavirinti su skalbimo milteliais. Išdžiovintus skalbinius gerai išlyginti karšta laidyne.
- Vaiko žaislus plauti muilo ar sodos tirpalu, skalauti tekančiu vandeniu, išdžiovinti.

Saugokime vieni kitus